

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa A. Z.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "W."

o uchylenie uchwały ewentualnie

o ustalenie nieważności uchwały organu spółdzielni,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lipca 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie

o kosztach zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 30 czerwca 2011 r.,

- 1) uchyła postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Apelacyjnego i zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 470 (czterysta siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą,**
- 2) odrzuca zażalenie w pozostałej części,**
- 3) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2011 r., Sąd Apelacyjny w pkt I.1. zmienił pkt I. wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 grudnia 2010 r., w ten sposób że oddalił powództwo A.Z. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „W.” o uchylenie, ewentualnie o ustalenie nieważności uchwały Komisji Rewizyjnej nr 11/2010 z dnia 25 marca 2010 r., w pkt I.2. i I.3. zmienił rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w pkt III., IV. i V. wyroku Sądu Okręgowego, oraz w pkt II. zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 670 zł tytułem kosztów procesu za instancję odwoławczą. Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu za obie instancje Sąd Apelacyjny przyjął art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Postanowienie zawarte w pkt I.2 i pkt II. wyroku Sądu Apelacyjnego powód zaskarżył zażaleniem, wnosząc o uchylenie pkt I.2. oraz o obniżenie kwoty zasądzonej w pkt II. do kwoty 470 zł. W zażaleniu zarzucił naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c. polegające na braku wskazania, na jakich podstawach prawnych Sąd Apelacyjny oparł rozstrzygnięcie o kosztach procesu oraz naruszenie art. 3 ust. 2 pkt 1 u.k.s.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu, że od żądania ewentualnego pobiera się opłatę sądową oraz na obciążeniu go wadliwie obliczoną i uiszczoną opłatą od apelacji pozwanej w kwocie 400 zł, zamiast 200 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie w części zaskarżającej postanowienie o kosztach procesu zawarte w pkt II. wyroku Sądu Apelacyjnego. Natomiast w pozostałej części zażalenie jest niedopuszczalne.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego jednoznacznie wynika, że rozstrzygając o kosztach procesu powstałych w postępowaniu apelacyjnym Sąd Apelacyjny zastosował przewidzianą w art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. regułę odpowiedzialności za wynik sprawy. Wskazanie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. uznać należy za wystarczające, gdy chodzi o przytoczenie podstawy prawnej rozstrzygnięcia o kosztach opartego na tej regule, inaczej niż w przypadkach przewidzianych w art. 100-105 k.p.c. Z tego względu nie jest trafne podniesione

w zażaleniu naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. Zasadny okazał się natomiast zarzut wskazujący na nieprawidłowe obciążenie powoda kwotą 400 zł, zamiast 200 zł, odpowiadającą wartości opłaty należnej od apelacji wniesionej przez pozwaną. Podkreślić należy, że wyrokiem Sądu Okręgowego w pkt I. stwierdzona została nieważność § 2 i 3 uchwały Komisji Rewizyjnej nr 11/2010 z dnia 25 marca 2010 r., natomiast postanowieniem zawartym w pkt II. tego wyroku umorzono zostało postępowanie w przedmiocie żądania uchylenia ewentualnie ustalenia nieważności uchwały Komisji Rewizyjnej nr 3/2010 z dnia 27 stycznia 2010 r. W apelacji pozwana wskazała, że zaskarża wyrok Sądu Okręgowego w całości i opłaciła apelację kwotą 400 zł, wyjaśniając, że wyrok ten dotyczył dwóch odrębnych uchwał. Rozpoznając apelację pozwanej Sąd Apelacyjny nie objął jednak rozstrzygnięciem postanowienia zawartego w pkt II. wyroku Sądu Okręgowego, dotyczącego wspomnianej uchwały nr 3/2010 z dnia 27 stycznia 2010 r. Uwzględniając apelację pozwanej, Sąd Apelacyjny zmienił bowiem jedynie pkt I. wyroku Sądu Okręgowego. To wskazuje, że apelacja pozwanej potraktowana została przez Sąd Apelacyjny jako nie obejmująca zakresem zaskarżenia rozstrzygnięcia zawartego w pkt. II. Ocena taka była zresztą prawidłowa, bowiem na postanowienie umarzające postępowanie zawarte w pkt II. przysługiwało zażalenie jako na postanowienie kończące postępowanie w sprawie w części dotyczącej uchwały nr 3/2010 (art. 394 § 1 k.p.c.). W związku z tym przy ustalaniu opłaty należnej od apelacji wniesionej przez pozwaną należało wziąć pod uwagę jedynie zaskarżenie rozstrzygnięcia dotyczącego uchwały nr 11/2011. Uwzględniając art. 27 pkt 8a w zw. z art. 18 ust. 2 u.k.s.c. oraz art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., należało zatem przyjąć, że w ramach zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego pozwanej należy się od powoda równowartość opłaty od apelacji w kwocie 200 zł. Natomiast podnoszona w zażaleniu okoliczność, że powództwo obejmowało dwa żądania – główne i ewentualne, z których opłacie sądowej podlegało tylko to pierwsze, nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego, skoro pozwana kwestionowała w apelacji rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego ustalające nieważność uchwały nr 11/2011, a więc uwzględniające sformułowane w pozwie żądanie ewentualne, nie zaś żądanie główne o uchylenie tej uchwały.

Odnosząc się z kolei do zażalenia w części zaskarżającej postanowienie zawarte w pkt I.2 wyroku Sądu Apelacyjnego należy wskazać, że zgodnie z art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 3 maja 2012 r. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalony został pogląd, podzielany w niniejszej sprawie, że norma ta powinna być wykładana ściśle i na jej podstawie nie jest dopuszczalne zaskarżenie zażaleniem do Sądu Najwyższego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji o kosztach procesu poniesionych przed sądem pierwszej instancji w sytuacji, gdy sąd drugiej instancji orzeka o tych kosztach zmieniając rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji, co do istoty sprawy. W takim wypadku uprawnienie strony do poddania kontroli instancyjnej orzeczenia o kosztach procesu poniesionych przed sądem pierwszej instancji, wynikające z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, wyczerpuje się w możliwości zaskarżenia tego rozstrzygnięcia jedynie do sądu drugiej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 45/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 171; z dnia 24 września 2010 r., IV CZ 60/10, niepubl.; z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CZ 103/10, niepubl.; z dnia 1 czerwca 2011 r., II CZ 18/11, niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił w pkt 1), na podstawie art. 398¹⁶ zd. pierwsze w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., zasądzoną na rzecz pozwanej kwotę tytułem kosztów postępowania apelacyjnego obniżyć do 470 zł, w pkt 2), na podstawie art. 373 w zw. z art. 370, 398²¹ i 394¹ § 3 k.p.c., odrzucić jako niedopuszczalne zażalenie powoda w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu poniesionych przed Sądem Okręgowym, oraz w pkt 3) orzec o kosztach postępowania zażaleniowego w oparciu o art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz § 13 ust. 2 pkt 2 i § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).